

“Kur’an”, bilgiden ziyade esasında bir bilinç kaynağıdır.

Hamd Allaha, salat ve selem Efendimize, onun ailesine ve onu dost edinenlere olsun.

Kur’an, peygamberin kıyamet günü Allah’a şöyle şikayette bulunacağını söyler:

“Peygamber diyecek ki: “Ey Rabbim! Benim halkım bu Kur’an’ı terketti.” (Furkan; 25/30)

Ayette geçen **“Kur’an-ı mehcur”** tabiri terk edilmiş, bir kenara atılmış, bırakılmış, uzaklaşmış Kur’an demek...

Peygamber rabbine hangi halkı şikayet edecek dersiniz? Kim bu Kur’an’ı bir kenara atan halk?

Elinizdeki herhangi bir mushafın üzerinde **“Kur’an-ı azim”** veya **“Kur’an-ı Kerim”** yazar.

Büyük, şanlı, asil Kur’an; içinde insanlığın şerefi ve itibarı olan, kemikleşmiş değer ve ilkeleri bulunan, onları ısrarla vurgulayan, insanlığa sürekli bunları hatırlatan (*zikr*), temel değerlerinin (*hablun min’ennâs*) savunucusu, vicdanının sesi (*basâiru li’nnâs*) olan Kur’an demek... Ne asil bir isim...

Demek artık şöyle okuyacağız: Kur’an-ı mehcur...

“Geçip giden varsa İslam’ın şu çığnenmiş diyarından”, viran olmuş yurtların, metruk binaların, ot basmış evlerin örümcek bağlamış duvarlarında asılı duran, artık bir manası kalmamış, bunun için de dönüp bakmaya gerek olmayan, terkedilmiş, bir kenara atılmış, kendi haline bırakılmış Kur’an demek... Ne hazin bir isim...

“Kur’an Mekke’de nazil oldu, Mısır’da okundu, İstanbul’da yazıldı” denir....

Kur’an’ın tarihteki serancamını adeta özetliyor : Nazil oldu... Okundu... Yazıldı...

Peki nerede anlaşıldı? Nerede yaşandı? O niye yok? Manidar değil mi?

Kendinizi bir yoklayın. En son ne zaman Kur’an’ı okudunuz demiyorum, ne zaman dediğini anlamaya çalıştınız? Yani Kur’an’ı en son ne zaman terk ettiniz?

Biliyorum bir çoğumuz için trajik bir soru.

Kur’an’ı terk etmek... Ondan umudunu kesmek... Gerek duymamak... Heyecan duymamak...

Okuduğu halde terk etmek... Yazdığı halde terk etmek... Konuştuğu halde terk etmek...

Saygı duyduğu halde terk etmek...

Bu kitap bir çoğumuz için artık Kur’an-ı azim değil Kur’an-ı mehcur...

Yani büyük, şanlı, asil kitabımız; içinde şerefimiz ve itibarımız olan, kemikleşmiş değer ve ilkelerimizi ısrarla vurgulayan, bize sürekli bunları hatırlatan (*zikr*), temel değerlerimizin (*hablun min’ennâs*) ve vicdanımızın sesi (*basâiru li’nnâs*) olan kitap değil; ya çocukluk yıllarımızı, ya mahalle camilerini, ya kandil gecelerini, ya da pişmanlık ve nostaljiyle karışık cemaat ortamlarındaki tefsir derslerini hatırlatan, artık terk ettiğimiz bir kitap...

Peki, Kur’an nasıl terk edilir?

Kimimiz Kur’an’ı **“okuyarak”** terk ederiz.

Gece gündüz hatim indiririz. Bir ölünün toprağına okuyup geçeriz. Şifa niyetine okur, fal bakar, sağa sola üfürür, şifre arar, güllü yasin hatmeder, teberrüken tilavet ederiz. Hafızlık yarışmalarında birincilikler alırız. Davudî seslerimizle salonları inletiriz. Ne dendiğine hiç bakmayız çünkü önemli değildir. Önemli olan lahuti bir sesin içimizi huzurla doldurmasıdır.

İşte bu Kur’an-ı **mehcur’dur**...

İnmemiştir hele Kur’an bunu hakkıyla bilin, Ne mezarlarda okunmak, ne fal bakmak için

Kimimiz **“saygı göstererek”** terk ederiz.

İşlemeli kılıflara koyup duvarlara asarız. Belden aşağıya indirmeyiz. Ayağımızı ona uzatarak yatmayız. “Abdestim yok, uygun değilim” vs. diyerek zinhar el sürmeyiz. Saygımızdan peygamberin ismini bile anmayız. Anınca da kırk çeşit salavat getiririz. Öyle saygılıyızdır ki Kur’an’a, saygımızdan ne dediğini anlamayı bile saygısızlık sayarız.

İşte bu Kur’an-ı mehcur’dur...

İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkıyla bilin, Ne duvarlara asılmak, ne el sürülmemek için

Kimimiz “**yazarak**” terk ederiz.

Kufi'den rıka'ya, sülüs'ten cülüs'a hat sanatının nadide örnekleriyle bezenmiş türkuaz ve altın sarısı yazmalara işleriz. Hat ve tezhip sanatının mükemmel örneklerini sergileriz. İnceden inceye yazar, bir noktası için kırk divid harcarız.

İşte bu Kur'an-ı mehcur'dur...

İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkıyla bilin, Ne tezhip, ne sülüs, ne hat yazmak için

Kimimiz “**konusarak**” terk ederiz.

Kur'an üzerine bol bol konuşuruz. Nutuklar atar, hutbeler irad ederiz. Konuşmalarımızı en güzel ayetlerle süsleriz. Besmele, hamdele ve salvele ile başlar, “**hur-i iyn**” dualarıyla bitiririz. Tefsir dersleri yapar, tapınaklarda vaaz verir, kürsülerde gerdan kıvırmaya bayılırız.

İşte bu Kur'an-ı mehcur'dur...

İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkıyla bilin, Ne tapınak, ne nutuk, ne vaaz dini için

Kimimiz “**kenarında dolanıp durarak**” terk ederiz.

Emsile, bina, maksut, avamil, beleşat, usul, hadis, fıkıh, kelim vadilerinde dolanır dururuz. 72 ilmi öğrenmek için bina okur döner döner bir daha okuruz. Ömür biter 72 ilim bitmez. Meslek kaygılarından, kariyer hesaplarından ilahi mesajın özünü unuttur gideriz. Peygamberin ağzından “Bu kız çocukları hangi suçundan dolayı öldürüldü” ayetini duyar duymaz kılıcını çekip “Bundan böyle kılıcım bu sözün arkasındadır!” diyen sokaktaki adamın sadeliğini, heyecanını, doğrudan muhataplığını hissetmeye kasınıp durmaktan bir türlü sıra gelmez. İş bu kadar sade ve basittir.

İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkıyla bilin, Ne meslek kaygıları ne kariyer hesapları için

Kimimiz de “**açık arayarak**” terk ederiz.

Kur'an'da habire açık ararız. Dörde kadar evlenmeyi emrediyormuş, köleliği onaylıyormuş, erkeğe iki kadına bir hak veriyormuş, kadını aşağılıyormuş, zina edeni taşıyın diyormuş, Muhammed çocuk yaşta kızla evlenmiş, hurafeye doluymuş vs. diyerek terk ederiz. Kur'an'ı sönmüş bir yıldız gibi görürüz. Eski çağların kitabı muamelesi yaparız. Çağa ayak uyduramadığını söyleriz. Çöl kitabı veya Arap dini olarak görürüz. Bütün bunları gösterebilmek için açık üstüne açık ararız.

İşte bu Kur'an-ı mehcur'dur...

İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkıyla bilin, Ne erkeği yüceltmek, ne kadını aşağılamak için

Ne Araba paye vermek, ne Acemi hor görmek için

Oysa bu kitap esas itibarıyla “**yaşayan hayatın**” içinde “okunur”. Yaşayan hayattan koptuğu an terkedilmiş (mehcur) olur. Çünkü onun oluş ve doğuş tabiatında dosdoğru “yaşayan hayatın” içinden gelen (*kitabun qayyime*) özelliği vardır. Keza hakkında bilgi sahibi olurken bile “**metafizik bir gerilim**” içinde ve “**korku ve titreme**” (*huşu*) halinde olmalıdır. Aksi halde size kendini açmaz.

Zira bu kitap tapınaklarda değil, varoluş sancısı çeken bir öksüzün mağaradan şehre inmesiyle şehrin sokaklarında, evlerinde, çarşılarında, pazarlarında ve de giderek savaş alanlarında doğmuştur. Bu nedenle onu okurken, içinden, “**dışarıda gürül gürül akan hayatın**” sesini; diri diri toprağa gömülen kız çocuklarının yalvarışlarını, kölelerin zincir seslerini, at kişnemelerini, kılıç şakırtılarını, şehit feryatlarını, gazi çığlıklarını duymuyorsanız **onu asla okumuş olamazsınız**.

“**Metinde geçmeyi duyabilmek**” işte bu bunun için vardır.

Çünkü Kuran sadece bir “**metin**” değildir. Onun meali de metinde görünenin yan tarafına yazılması değildir. Bilakis meal, metinde geçmeyi duyabilme çabasının adıdır. Zira üzerinde çalıştığınız metin, metinlerden bir metin değildir. Bu metin öyle kolayına ortaya çıkmamıştır. Arkasında yirmi üç yıl boyunca **esen bir ruh, dalgalanan bir heyecan ve coşkun bir hareket** vardır. Bunlardan nasibiniz yoksa Kuran okumak ha bir kuru emektir...

Peki, nedir Kuran?

Kuran, bilgiden ziyade esasında bir bilinç kaynağıdır. Yani bilgi kaynağı olmaktan ziyade, bilgiye ulaşacak olan insanoğluna hitaptır.

İnsanı çevresine tepki vermeye çağırır.

Onda “**Allah şuuru**” (*takva*) uyandırarak hayat yolculuğunda “**birlikte yürümeye**” davet eder.